

KURJER LITEWSKI

WYDAWNICTWA ROK VIII.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA plac Katedralny № 4.

Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 96.

Telefon № 129, telefon drukarni № 685.

Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p. p.

Redaktorzy przyjmują od godz. 1—2 po połud.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadesłane za wiersz petitowy w tekście, lub jego miejsce 1 rub.
 Ogłoszenia na 1-iej stronie za wiersz petitowy lub jego miejsce 60 kop.
 Ogłoszenia na 1 str. o pożytek państw. za wiersz pet. lub jego miejsce 1 rb.
 Reklamy za wiersz petitowy lub jego miejsce 40 kop.
 Nekrologi za wiersz pet. lub jego miejsce na 1 str. 50 k., po tekście 30 k.
 Z życia towarzyskiego. Zawiadomienia do 10 wierszy — 5 rb.
 Ogłoszenia zwyczajne miejscowe za wiersz pet. lub jego miejsce 18 kop.
 Ogłoszenia zwyczajne zamiejscowe za wiersz pet. lub jego miejsce 20 kop.
 Drobne ogłoszenia za każdy wyraz 4 kop., najniższe 40 kop.
 Posady i prace 3-krotne ogłoszenie 20 wyrazów 1 rb.
 Ogłoszenia w niedzielnym numerze o 25 proc. drożej.
 Dołączenie prospektów do „Kurjera” 7 rb. od tysiąca oprócz opl. poczt.

WARUNKI PRENUMERATY

	Rocznik	Półrocznik	Kwartalnik	Miesięcznik
W WILNIE	8—	4—	2—	—70
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10—	5—	2,50	—84
ZAGRANICĄ	16—	8—	4—	1,50

Zmiana adresu 20 kop. — Za odwołanie do domu 10 kop. miesięcznie.
 Listów nieterminowych lub niedostatecznie opłaconych „Kurjer” nie przyjmuje.
 Rękopisy — nie zastrzeżonych do swrotu — nie przechowujemy.

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim. — Ogłoszenia przyjmuje się w Administracji „Kurjera Lit.” do godz. 4 p. p. Od 4—6 p. p. w Biurze Ogłoszeń L. i E. Metz i S-ka, Wielka 33, telefon M 893. Po godz. 6-jej nekrologi i inne niecierpiące zwłoki za wiadomienia, w drukarni Józefa Zawadzkiego, Suworowska № 3.

Numer pojedynczy 5 kop.

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. — Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

Numer pojedynczy 5 kop.

KONIAK SZUSTOWA

TEATR POLSKI pod dyr. Br. Oranowskiego.
 (W ogrodzie po-Bernardyńskim).
 Dziś, w środę, ceny znizzone:
„Zemsta nietoperza”
 operetka w 3 akt. Straussa.
 W czwartek i piątek, z powodu wigilii święta, przedstawienia nie będzie.

Moskiewski CYRK stołeczny Rudolfa Truttzi,
 W środę, 12-go września **Wielkie humorystyczne przedstawienie**, na benefit oryginalnego ryżego kłowna-skoczka **p. Aleksandra Nino**, który wykona mnóstwo nowych produkcji, między inn. skok przez 8 koni i **automobil**.
 W części 2-iej po raz ostatni dana będzie **hi-** „**Mazepa**”, w pantomimie bierze udział słynna pantomima z baletem w 5 aktach „**Mazepa**”, w pantomimie bierze udział **Miss Kaszmir i M-r Kraston**, a także wielu inn. Szczegóły w programach.
 ANONS: 13 i 14 września przedstawień nie będzie. W sobotę, 15, wielkie przedstawienie.

KINEMATOGRAF Tytuł 11 i 12 września 1912 r. — Dziennik Pathé (kronika).
BRONISŁAWA Wychrzczona Żydówka, obraz zgrany z udziałem artystki Marii Gorczewskiej. Nadzwyczaj znakomita gra artystki i wspaniały wykonanie.
 W sali „LUTNIA”, prop. 5-to NA **BRYLACH ŁODWYCH**, dram. — Wili odaje chorego, komieczny. Riri hypnotyzem, komiecz. — 100 tysięcy wiersz na łodzi motorowej — z natury. Początek o godz. 8-jej.

Teatr Familijny Tytuł 11 i 12 września r. b. **Wspaniały program!**
R. Sztremera, Artystyczna ser. **Wschodni trójciel** 2-ga seria **Gar-El-Gama**
 Wstrząsający dram. współczesny w 3-ch częściach, wykonanie najlepszych artystów królewsk. teatru w Kopenhadze. Wili chory ze śmiechu (komieczny). — Przegląd ostatnich wydarzeń (kronika).
 W czwartek i piątek 13 i 14 września teatr zamknięty.

Sala Koncertowa Ogrodu Botanicznego dyr. I. SZUMANA. Telefon № 346.
Dziś Wspaniały Koncert-monstre.
Pierwszorzędna atrakcja.
 Szczegóły w afiszach. Początek o godzinie 11-jej wieczorem.

„WSIA WILNA”
 1913 rok.
 Redakcja książki „WSIA WILNA” uprzejmie prosi rządowe, prywatne i dobroczynne instytucje o łaskawe zakomunikowanie jej, możliwie zaraz, o składzie osobistym (z poszczególnymi adresami) adres każdej instytucji, — numer telefonu i t. d.
 Również osoby różnych profesji i tych, którzy zmienili mieszkanie 23-go kwietnia lub zmianą 29-go września r. b., uprzejmie prosimy o podanie nam swych adresów, które **bezpłatnie** zostaną zamieszczone w wydaniu książki „Wsia Wilna” na 1913 r.
 Adres Redakcji: 5-to Jerski prop. № 35 m. 3.

Administracja „Kurjera Litewskiego” niniejszem zawiadamia Szan. Klientów,
Że ogłoszenia na dzień następnny przyjmowane są tylko do godz. 3-iej popoł.
 Ogłoszenia podane później, z powodu warunków technicznych w następnym numerze zamieszczone być nie mogą.

Kandydatury wileńskie.

Polski Centralny Komitet wyborczy dla miasta Wilna w pierwszych miesiącach swego istnienia niezmordowanie pracował, by skłonić wszystkich prawyborców polaków do zapoznania się na listy uprawnionych do głosowania. Zadanie było niełatwe. Mnóstwo jeszcze ludzi u nas nie zdaje sobie dotąd sprawy z tego, co to jest Duma Państwowa, ani z praw swoich. Również licznym jest grono osób, które nie chcą uczynić najmniejszego wysiłku, by praw swoich dopilnować. W warunkach takich możliwa a wytrwała praca Komitetu Centralnego z doktorem Kie- wiczem na czele na tem większe uznanie ze strony ogółu zasługuje.

Wskaźana wyżej robota ukończona została przed 3 tygodniami, nie wyczerpała ona jednak zadań Komitetu Centralnego. Poczuliśmy się on do obowiązku polecenia ogółowi osób, których wybór na posłów polskich z miasta Wilna uważa za najodpowiedniejszy. Co do kurji drugiej, do której należą tysiące mieszkańców, nie mogło być wahań. Głos ogółu wskazywał na dotychczasowego posła

skiego, a potem kapelana szkół. Tu miał sposobność zapoznać się z życiem szerokich warstw ludowych, z jego troskami, bólem i nędzą, tu stykał się wiać z upośledzeniem, na jakie wystawiane są nasze wyznanie i narodowość. Na zajmowanych stanowiskach zdobywał wszędzie ogólny szacunek i przywiązanie, wszyscy bowiem odczuwali, że ma nie tylko dzielny umysł, ale i serce gorące i na niedolę braci otwarte.

Wybór okazał się trójnym. Wymowny kaznodzieja okazał się też wyborym mówcą parlamentarnym. Wysoko ceniony przez posłów polskich z Litwy i Korony, umiał pozyskać szacunek w obozie wrogów naszych. W ciągu 5 lat pobytu w Petersburgu głos jego niejednokrotnie rozbrzmiewał z mównicy w obronie praw naszego narodu i Kościoła, pracował też gorliwie w komisjach, w których traktowano najważniejsze dla nas sprawy wyznaniowe i szkolne. A dodać musimy, że brońmił tylko nas samych, że domagał się sprawiedliwości i równouprawnienia dla wszystkich uciśnionych i upośledzonych w państwie rosyjskim.

Wobec tego wszystkie Centralny Komitet Wyborczy nie mógł się ani na chwilę wahać z poleceniem ponownego wyboru ks. Maciejewicza, który wykazał już swą zdolność i oddanie sprawie właśnie na terenie parlamentarnym. Obecność jego w czwartej Dumie staje się tem konieczniejszą, że skład osobisty Koła posłów polaków z Litwy i Rusi ulegnie znowu, jak słyhać, wielkim zmianom, że zatem nie będzie w nim wcale, lub będzie bardzo mało ludzi, obeznanych już z warunkami

LAKTOBACILINA
 środek przy chorobach żołądkowych i kiszki 59258
PASTYLKI-PROSEK.
 W celu uniknięcia fałszyfikatów i podrabian, dajcie prawdziwą Laktobacilinę T-wa „Le Ferment” w Paryżu, jedynego dostawcy profesora MIECZNIKOWA. Do nabycia we wszystkich główn. aptekach.

A. WYLEŻYŃSKI
 powrócił i rozpoczął leczyć **GRY SKRZYPKOWEJ.**
 Metoda Konserwatorium Lipskiego. **Czerwieńskie 7, od g. 3—4. 5293**

pracy dumskiej, oraz z nastrojem i charakterem stronnictw rosyjskich. Trudniejszym było zadaniem wybór odpowiedniego kandydata z pierwszej kurji wyborczej. Przed 5 laty ten mandat poselski powierzono został młodziemu zasłużonemu wobec kraju i miasta, s. p. Józefowi Motwiłowi. Po bolesnej stracie tego nieodzownego działacza na jego następcę powołano p. Ludwika Ochotnickiego. W poczuciu obywatelskiego obowiązku p. Ochotnicki mandat, acz z wielką niechęcią, przyjął. Kiedy nadszedł jednak czas wyborów do czwartej Dumy, poseł ten stanowczo i wyraźnie oświadczył, że mandatu nie przyjmie.

Wobec tego Centralny Komitet Wyborczy wyszukać musiał nowego kandydata. Przewodnią myślą było przytem, żeby drugi poseł polski z miasta Wilna nie tylko posiadał ogólne kwalifikacje na posła, ale żeby zarazem obeznanym był dokładnie ze sprawami samorządumiejskiego i z potrzebami miasta, zwłaszcza, że czwarta Duma ma się między innymi zająć reformą samorządu miejskiego w całem państwie. Za człowieka łączącego pożądaną zalety Komitet Centralny uznał

p. Witolda Bańkowskiego, który na stanowisku radnego naszego miasta zaznaczył się jako wyborczy znawca gospodarki miejskiej, człowiek niezmierzni pracy i wysokiego poczucia obowiązku. Zaufanie kolegów niejednokrotnie chciało mu dać czynniejszą rolę w zarządzie sprawami miejskimi, i jeżeli się tak nie stało, to jedynie z powodów od woli naszego ogółu niezależnych.

Nie wątpimy, że ogół prawyborców wileńskich uzna, że wybór Komitetu Centralnego jest trafny i zgodnie odda swe głosy na wskazanych kandydatów.

J. Hl.

O kandydaturę z I-iej kurji miejskiej.

Czynnego udziału w wyborach nie biorę, do żadnego z komitetów nie należę, ale jako radnego miasta interesuje mnie kwestja, kto będzie posłował do Dumy Państwowej z Wilna?

Z drugiej kurji miejskiej już się kandydatury zarysowały, nie mniej doniosłe jest pytanie, kto będzie kandydatem z pierwszej? *)

O ile można przypuszczać, czwarta Duma Państwowa, prawdopodobnie co do swego składu, mało co się będzie różniła od swej poprzedniczki; a więc o podstawowych zasadniczych reformach, mających rozszerzyć prawa i kompetencje instytucji prawodawczych, mowy nie będzie; pomimo to negować prac przyszłej Dumy nie należy, sądząc nawet z tych projektów, które rząd zamierza wnieść pod obrady, są tam sprawy, jeśli nie zasadnicze, to nie mniej ważne i tyjące się całych dziedzin życia społecznego i ekonomicznego, chociażby reforma samorządu miejskiego, której chcą i oczekują w całym Cesarstwie nie tylko partje o-

*) Artykuł ten redakcja otrzymała jeszcze przed ustaleniem obydwu kandydatów miejskich. Przep. Red.

pozytywne i umiarkowane, ale potrzeby te rozumie i rząd. Ustawa miejska z 1890 r. zupełnie nie odpowiada terażniejszym wymaganiom życia, krępuje i ogranicza na każdym kroku rozwój miast; sama ordynacja wyborcza z wysokim cenzusem wprowadza do rad miejskich elementy, szczególnie w centralnej Rosji, według określenia prof. Ozierowa, „domowładziecko-kupieckie”, stosunkowo najmniej oświecone i najbardziej egoistyczne. Wydatki miast na szkolnictwo, na kulturalne i sanitarne potrzeby stale wzrastają i będą wzrastały jeszcze przed. Naprzykład przy wprowadzeniu obowiązku doświadczenia elementarnego naucezania nasze Wilno będzie musiało wydawać o jakie sto tysięcy rubli więcej rocznie niż obecnie.

Dochoły naszych miast są bardzo ograniczone; w państwach zachodniej Europy rządy udzielają dużych zapomóg miastom, lub niektóre podatki przelewają się na ich rzecz; u nas dzieje się wręcz odmiennie, nasze miasta bardzo znaczną część swoich dochodów muszą oddawać na potrzeby ogólnopństwowe, jak utrzymanie policji, niektórych urzędów i bardzo znaczne dopłaty kwaternikowe dla wojska. W ostatnich latach finanse naszych większych miast notowały tylko dochody z przedsiębiorstw municypalnych. Wiece wobec takiego stanu rzeczy nasi posłowie w przyszłej Dumie powinni wziąć najczynniejszy udział w opracowaniu nowej ustawy miejskiej, dającej możność wszechstronnego rozwoju miastom i o ile można powinni bronić miast naszego kraju od różnorodnych krepujących ograniczeń.

Oprócz ogólnie pożądaney zmiany ustawy miejskiej, nasze Wilno ma swoje specjalne potrzeby i troski. Obecna Rada miejska, wybrana pod hasłem municypalizacji wszelkich przedsiębiorstw miejskich, niestety tylko częściowo może urzeczywistniać swój program; w tym roku przystąpiono do budowy kanalizacji i wodociągów, na co pozwolono zaciągnąć pożyczkę 4 i ćwierć mil. rb. Na budowę gazowni miejskiej, jak również i na tramwaje elektryczne, które są niezbędne dla dalszego rozwoju miasta, pożyczki odmówiono i przed miesiącem zwrócono z Petersburga plan tramwajowy, dla zrobienia bardzo znacznych zmian i przeróbek. Sprawa tak ważna i pilna przeciąga się do nieskończoności. I tu nasi przyszli posłowie powinni działać z naszym samorządem wspólnie i w sferach miarodajnych starać się o pozwolenie na nową pożyczkę dla budowy tramwajów i gazowni, dwóch przedsiębiorstw, z punktu finansowego najrentowniejszych. Dotychczas stosunek naszych posłów, wybranych z Wilna, względem najpilniejszych spraw miejskich, był dość dziwny i dla mnie wprost niezrozumiały.

Pierwsze dwie Dumy tak krótko trwały, że o realnych sprawach nie było wcale mowy. Do trzeciej Dumy wybrano z Wilna aż trzech posłów: z kurji rosyjskiej p. Zamyłowski, który interesy miasta negował, a nasi posłowie: ks. Maciejewicz i s. p. J. Montwill, byli zupełnie obojętni. Czy to była wina naszego samorządu, czy posłów, nie chcę analizować, ale tak było: jeden tylko raz, a mianowicie w początkach lutego 1911 r., kiedy udzielenie pozwolenia na 8-milionową pożyczkę zostało zakwestjonowane i budowa tramwajów przez to musiała upaść, grono radnych zwróciło się o pomoc do s. p. Montwilla, który chętnie przyrzekł swoje poparcie w sferach, ale śmierć nie pozwoliła mu tego wykonać.

Z tych wszystkich względów i nadal, aby stosunki między posłami i naszym samorządem były więcej ściśle i by łączyl ich wspólny cel: **dobro miasta**, proponowałbym na posła z I-iej miejskiej kurji p. Witolda Bańkowskiego, radnego miejskiego.

Radny.

POGŁOSKA O ZMIANIE PRAW ZASADNICZYCH.

„Wieczernia Gazieta”, zazwyczaj posiadająca dobre informacje z kół rządowych, donosi, że gabinet Kokowcowa przystąpił do omawiania projektu zmiany praw zasadniczych.

Duma i Rada Państwa zwolnione zostaną od rozważania drobnych projektów ustawodawczych, czyli t. zw. w gwarze dumskiej „wermiszlu”. Rada ministrów weźmie na siebie zmiany etatów, ustaw, tworzenie nowych drobniejszych stanowisk itp. Izbom ustawodawczym składane będą tylko odpowiednie sprawozdania.

Projektowana jest dalej „w interesach przyspieszenia techniki ustawodawczej” zmiana trybu rozważania szeregu spraw wymagających „specjalnej znajomości prawa i doświadczenia państwowego”. Podobne projekty ustawodawcze mają być wnoszone najpierw do Rady Państwa, a następnie do Dumy.

Rada ministrów zastrzeże sobie prawo decyzji co do trybu rozważania podobnych spraw.

Przed wyborami.

W związku nacjonalistów.

Na d. 5 (18) września komitet wileńskiego związku nacjonalistycznego zwołał był ogólny zjazd zwołany swoich członków dla określenia kandydatów do Dumy. Zebranie wszakże nie doszło do skutku z powodu nieznaicznej liczby przybyłych. Komitet, tracąc wszelkie nadzieje na powodzenie, orzekł wtedy, że od wszelkiej działalności organizacyjnej w kampanji wyborczej się powstrzyma i pozostawia swym członkom swobodę.

Mimo to członek komitetu Matzon w imieniu komitetu znowu rozesał zaproszenia na nowe zgromadzenie dla omówienia sytuacji przedwyborczej. Wielu członków oburzyło się na nieistalność swoich wodzirejów i złożyło w ot u m nieufności komitetowi, jednocześnie żądając zwolnienia ogólnego zebrania dla rozpatrzenia sytuacji, w jakiej się znalazł cały związek i prawdopodobnie dla zdetrinizowania przywódców, którzy się stali solą w oku wszystkich nacjonalistów, a więc w pierwszym rzędzie: Kowalka, Wruczewicza i Matzona.

Podkurje narodowościowe w Kownie.

Z rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych prawyborcy miejscy powiatu kowieńskiego i m. Kowna podzielili zostali na dwie podkurje: jedną żydowską i drugą wszystkich innych z wyjątkiem osób pochodzenia rosyjskiego. W t. zw. pierwszym zjeździe prawyborców podkurja żydowska wybiera dwóch wyborców, w drugim zaś jednego, podkurja zaś chrześcijańska w obydwu zjazdach po jednym wyborcy.

W sprawie kurji w Warszawie i Łodzi.

Przed kilku dniami „Dzień” warszawski podał wiadomość, jakoby w kółach ministerjalnych poruszono myśl utworzenia specjalnej kurji żydowskiej przy obecnych wyborach do Dumy w Warszawie i Łodzi. Przytaczając tę informację z „Dnia” zauważyliśmy wówczas, że podobny projekt wymagałby zmiany ordynacji wyborczej dla Królestwa.

Korespondent „Kurjera Warszawskiego” zwrócił się w tej sprawie w Petersburgu po odpowiednie informacje źródłowe. „Z otrzymanej od niego odpowiedzi” pisze „Kurjer Warsz.” — widać, że wymieniana wyżej informacja nie opierała się na gruncie faktycznym. W Petersburgu nie tylko nie podejmowano podobnego projektu, ale nawet nie było żadnej w tym kierunku inicjatywy z zewnątrz. Rzeczy więc pozostają po staremu.

Natomiast (ciągnie dalej „Kurjer”) korespondent nasz stwierdza, że w kółach rządowych na możliwość utworzenia kurji w Królestwie Polskiem, z punktu widzenia zasadniczego zapatrują się raczej pozytyw-

nie. To znaczy, że w kółach rządowych nie upatrywano niezdolności z prawem w fakcie ewentualnego zastosowania do Królestwa tych przepisów co do kurji, które obowiązują w Cesarstwie. Byłaby tu jedynie — zdaniem tych kół — taka interpretacja jawna ordynacji wyborczej, do jakiej odwołano się naprzykład, gdy chodziło o głosne dziś u nas deklaracje lokatorów. W tym przypadku ordynacja dla Królestwa także nie mówi nie o deklaracjach, a jednak zalecono je na mocy ordynacji dla Cesarstwa.

„Należy tu wreszcie dodać, że dotychczas tworzenie kurji w Cesarstwie było uchwalane przez władze rządowe wyłącznie wskutek odpowiednich starań ze strony, choćby niewielkiej grupy ludności miejscowej. O takich staraniach, co się tyczy Warszawy i Łodzi, nie nie wiemy, i korespondent nasz stwierdza, że w Petersburgu podobnych kroków nikt z Królestwa nie przedsiębrał.”

„Dzień” wyciąga stąd wniosek, że o podział na kurje narodowościowe należałoby się postarać. Projekt ten poparcia jednak w innych pismach nie doznal.

W Warszawie.

Komisje wyborcze w Warszawie przy wyborach do III Dumy składały się z 6 członków, obecnie postanowiono, że składać się będą z 7 członków; w skład ich wchodzić ma 5 przedstawicieli polskich stronnictw politycznych (realistów, demokratów narodowych, secesjonistów demokracji narodowej, polskiego zjednoczenia postępowego i polskiej partii postępowej).

W powiecie warszawskim.

W niedzielę ubiegłą odbyło się zebranie prawyborców powiatu warszawskiego. Między innymi uchwalono: wobec zamiaru żydów opowiadania mandatu poselskiego z Warszawy, bezpośrednio przez żyda, lub pośrednio przez przedstawionego polaka, popierającego cele polityczne żydowskie, oraz zamiaru żydów opowiadania w przyszłości mandatów prowincjonalnych:

1) wziąć najwzwyż udział w wyborach, 2) wprowadzić na listy wyborcze ludzi popierających posła posiadającego pożądaną dla społeczeństwa polskiego kwalifikację, 3) zwolnić kandydatów żydowskich na wyborców w kurjach powiatu warszawskiego lub w samej Warszawie, o ile który z prawyborców, posiadających cenzus w stolicy, zechce z niego korzystać.

Rozmowa z Bałazowem.

Przywódcą nacjonalistów Bałazow w rozmowie z korespondentem „Now. Wremia” oświadczył, że wprostnieomyślnie można powiedzieć, iż w czwartej Dumie nacjonalistów będzie więcej, niż w trzeciej. Zachodnią część państwa rosyjskiego da przeważnie nacjonalistów, zwiększy się również ich liczba w Rosji Środkowej i południowej. Wschodnią część państwa da, jak dawniej lewicę.

Szyngarew o akcji wyborczej kadetów.

„Wieczernia Gazieta” zamieszcza rozmowę o wyborach z posłem Szyngarewem. Dowiadujemy się z niej przedewszystkiem, że rząd skonfiskował deklarację wyborczą kadetów, którą partja konstytucyjno-demokratyczna chciała rozpowszechnić.

Według Szyngarewa kadeci nie zawrą żadnych bloków ani z prawicą, ani z październikowcami, kandydaty jednakże październikowców Aleksiejewki, Godniewa, Kamińskiego i Glebowa, będą usilnie popierali.

Narada postępowców.

W niedzielę odbyło się posiedzenie petersburskiego komitetu postępowców z udziałem przedstawicieli prowincji. Omawiano kwestje, związane z kampanją wyborczą. Przedstawiciele prowincji zainteresowali, dlaczego komitet nie rozesał odezw przedwyborczych i broszur. Komitet wyjaśnił, że przygotowane już broszury i odezwy władze skonfiskowały, wobec tego postępowcy zmuszeni są wyrzec się pośrednictwa słowa drukowanego w agitacji przedwyborczej.

szego trwania uporu Turcji flota włoska od demonstracji przejdzie do akcji czynnej, co znów zmieni warunki ewentualnego pokoju nie na korzyść Turcji. Wiadomość o przetrwaniu rokowań pokojowych nie potwierdza się.

Konstantynopol. Eskadra włoska krąży demonstracyjnie około Chios i wyrzęży azjatyckich.

POZYCZKA CHINSKA. Londyn. Komunikat o nowej stoimiljonowej pożyczce chińskiej ogłoszony ma być w końcu b. tygodnia. Z początku utworzona będzie subskrypcja na 50 milionów, obligacji 5-procentowych po kursie 95 z 40-letnią amortyzacją.

ESKADRA ANGIELSKA. Londyn. Druga eskadra krążownicza w dn. 10 (24) b. m. odplynęła do Kromarti i Szokholm, w dn. 22 b. m. (5 października) przybędzie na zstery dni do Rewla.

SPRAWY KRETEŃSKIE. Ateny. Posłowie kretęscy zebrani obecnie w pełnym komplecie w Atenach opublikowali oświadczenie, że sprawa kretęska nie wywołuje żadnej walki między partiami greckimi i kretęskimi. Posłowie kretęscy wzywają naród grecki do poparcia ich sprawy ponieważ dana chwila bardzo sprzyja pomyślnemu zakończeniu sprawy aneksji Krety.

PRZEŚLADOWANIE ORMIAN. Konstantynopol. Kurdowie w wil-

lajecie bitlikiem grożą spalaniem wsi, wymuszają od ormian piśmienne zaświadczenia o odstąpieniu bejom kurdów połowy gruntów swoich.

DYMISJA LU-CZEN-CSIANA.

Pekin. Na mocy reskryptu Juanszykaja, prezes ministrów uwolniony został ze swego stanowiska z powodu choroby.

Pekin. Zebranie narodowe zaakceptowało zaproponowane przez Juanszykaja mianowanie na stanowisko premiera, ministra spraw wewnętrznych Czaobin-esiuna, najbardziej oddanego stronnika Juanszykaja.

BEZROBOCIE. New York. Strejkuje 30 tysięcy robotników fabryk fortepianów, żądając 50 procentów podwyżki.

Na szerokim świecie.

Ofiara kinematografu. Jedną z berlińskich firm kinematograficznych, chcąc mieć na użytek swych przedstawień zajęcie, przedstawiające skok człowieka ze znacznej wysokości, wynajęła w tym celu aktora miejscowego Buettnera, który miał zeskoczyć ze spadochronem z samego wierzchu górnej kopuły „Pomnika Zwycięstwa” („Siegessäule”), znajdującego się w Zwierzyńcu (Thiergarten) naprzeciw bramy Brandenburskiej. W chwili skoku spadochron

przewrócił się, a nieszczęsny Buettner rotrząskał się u stóp pomnika w oczach zgromadzonego tłumu publiczności.

Katastrofa kolejowa. W nocy z niedzieli na poniedziałek najeżdżał pociąg przepełniony wycieczkowcami pod Neville w Normandji, na idący z przeciwej strony. Nastąpiło straszne zderzenie. Z pod gruzów wydobyto 12 zabitych i 24 ciężko rannych.

Hohenzollernowie na kuracji. Półurzędowa „Tribuna” rzymska donosi w formie pogłoski, że niemiecka rodzina cesarska przybędzie jeszcze tej jesieni do Nervi (stacja klimatyczna pod Genuą), gdzie spędzi kilka tygodni dla kuracji, potrzebnej głównie dla cesarowej, której zdrowie od pewnego czasu niepokoi najbliższe otoczenie.

CENY ZBOŻA.

Doniesienia telegraficzne Ag. Pet. Berlin, 11 IX (w mark. za 1000 kilo). Pszenica na termin bliższy... Żyto na termin bliższy... Owies na termin bliższy...

Petersburg, 11 IX Kalasznikow. (w k za pud). Pszenica rosyjska 130 zol. stałe 124-125. Żyto 119/120... 100-102.

WILNO, 11 września. Zakłady przemysłowe, składy towarowe i podjazdówka hr. A. Ty-

za pud w kop. Żyto miejscowe furmankowe 96-98. Żyto miejscowe wagonowe 100-102. Żyto rosyjskie 104-105.

Marchew za pęczek 5-10. Kapusta za główkę 3-5. Jaja za dziesiątek 30-35. Smetana za kwarte 30-33.

GIEŁDA.

Tel. Handl. Ag. Pet. Petersburg, 10 IX 1912 r. Nastroj dla lokacyjnych z początku mocey później ospaly, premjówk moeuy.

4% Listy zastawne b. szlach 5% 5% promjówka I em. 1884 r. 5/8 II „ 1886 r. 5/8 III „ (szlachowska) 3 1/2% Listy zast. b. szlachckiego 4 1/2% oblig. miejsk. Taw. krad. Patersb. skiego 80%, Kijowskiego „ Mosk.

Pierwszorzędnej wartości motory i lokomobile ropowe szwedzkie BOLINDERA. tudzież młyny patentowane „Planeta” i „Ekonom” poleca Zygmunt Nagrodzki w Wilnie.

Polskie Biuro Leśne. Ks. Zdzisław Lubomirski i S-ka, Warszawa, Żółwina № 22. Urządzenie gospodarstw leśnych, inspekcje i taksacje leśne.

Bilans Wileńskiego Banku Ziemskiego w dniu 1-ym września 1912 roku. Aktywa: Kasa 100,088 40. Rachunki bieżące 385,073 12.

KALOSZE. TREUGOLNIK. Precz z rękami! JUROKSIL. Sprzedaj burłowa dla kraju Północno-Zachodniego: D/H M. Kahan i B. Harber w Homlu.

„DELIKATES”. tańsza i LEPSZA od zagranicznej w magazynach detalicznych. T-wa Akc. „WIKTORJA”. 27241

Niektóre gatunki pudru poprostu psują barwę twarzy i skóry i czynią ją krucho i popekaną, co jednocześnie zazwyczaj szkodzi odbija się na zdrowiu. Dlatego oszczędność kilku kopiejek przy kupnie pudru nie jest racjonalną ekonomją. Należy używać jedynie tłustego pudru № 4711, zwracając jednak przy nabywaniu uwagę na to, aby rzeczywiście otrzymać „Tłusty puder z № 4711”, zapewniający zupełną nieszkodliwość i nabycie młodszej cery. Cena pudełka 30 kop.

ROZKŁAD POCIĄGÓW. Letni, od dnia 18 kwietnia (1 maja) 1912 r. Czas miejscowy.

Odchodzą z Wilna. Do Petersburga (Dyneburga Rygi, Pskowa). Do Warszawy (Krakowa, Wiednia). Do Wierzbowa (Królewek, Berlina).

DLA CAŁUSA. jest stworzona delikatna, czysta twarz o rumianym młodociano-świeżym wyglądzie, białej, jak jedwab miękkiej skórze i odlegająco-pięknej cerze bez piegów i skórnych nieczystości, uzyskuje zatem tylko prawdziwe.

tanie mieszkania do wynajęcia. Od 1-go września r. b. do 20-go kwietnia 1913 r. 1) parter, 4 pokoje z kuchnią, przedp. — 100 rb.; 2) II piętro 3 pokoje z kuchnią, przedp. — 80 rb.;

LECZNICA Wozniesieńska. Przyjęta chorych we wszystkich specjalnościach do oddziału stacyjnego. (Chorzy umysłowo i na cierpienia rakalne nie są przyjmowani).

Natychmiast. do sprzedania magazyn przy ul. Wielkiej, zgłaszac się: Wielka 50 m. 2, od 3-6 wieczorem. 60908

OGŁOSZENIA DROBNE. Nauka i wychowanie. Biuro Nauczycielskie S. Kijakowskiej, skwer S-to Jarski 3. Nauczycielka z wyższych kursów, francusk. konwersacja, muzyka; druga — francuski, niemiecki, muzyka. — Studentki. Poznanianka — niemiecki, szycie, krój. Freblanki. 60800

Do sprzedania. drewniane z materacami, krzesła, stoły, otomany, W. Pohulanka 7-6.

Interesa handl. i maj. Poszukuje majątku blisko kolei, 10-15 ziem, tna. Wilno, Świętojański m. 29.

Posady i prace. a) Poszukiwan. Geometra przyjeżdżający ty mierzony. Gubernatorska 5 m. 22.

Inteligentna panna do wychowania, pielęgnowania rzych lub starszych. Zarobek ul. d. 7 m. 6.

Pracza, doskonała, do dobrego świadectwa, posady. Nadbrzeżna sklepiku.

b) Zaofiarowane. Ekonom poszukiwany do większego majątku. Kopje świadectwa, nie lub osobiste, skłania. Kantorze hotelu „S-to” w Wilnie.

Poszukuje rządcę młodego, gnieznego, pracowniczego, go z buchalterją. Pocta czyn, Mohyl. g. m. Druki.

Mieszkania. Do wynajęcia 6 pokoi z wszelkimi danii, ogród, weranda, prania stajnia i wozownia. Antokol № 1, z prawej nie dochodząc do kościoła i Pawła.

Mieszkanie do wynajęcia, 8 pokoi, przedpokój, kuchnia, kolo 800 rb. Z przychylnym rozumieniem wyników i lokatorom, uprasza się po informację do właściciela: m. Polocka № 9.

Poszukiwa. Poszukiwa. Wynajęta, 6 pokoi z wyg. 850 rb.

Poszukiwa. Poszukiwa. centrum miasta, z wejściem na ulicy lub 1-2 umoblowe, prawem korzystania z przystanku. Hotel Hana № 17.

Przy. Przy. mieszkanie na 4 piętrze, mające się z 6 pokojów z 2 pokojami wygodnymi, za 525 rb.

Różne. SZWEDZKIE. „Swea” poleca najtaniej reprezentant Mieczysław zduński, Warszawa, Marszałkowska 139.

Ważne. Ważne dla jadoy. nat F. Kotarbińskiej, Warszawa, Wilok 11. Pokoje wygodne, umoblowane z utrzymaniem bez. Ceny przystępne.

1000 wynalazków. 1000 wynalazków, nie milionowy nagród. Wysyła za rubla pełnomocnych między narodowych biur wch. Grandenberg, Warszawa, Chmielna 48. Pinausuje 50 kop. Jazki.

Elegancko ubierać się można tylko w jednym Magazynie Ubiorów Męskich, Damskich i Dziecięcych. Dostawcy Dworu Jego Cesarskiej Mości. P. CHAZANOWSKI & S-ka. Oddziały w Warszawie, Lublinie i innych miastach. Mińsk, ul. Gubernatorska № 1, dom Polaka. 53908

WIEŚ I DWÓR (Polska „COUNTRY-LIFE”) z dodatkami „SPORT i HODOWLA”. Redakcja: Warszawa, Marszałkowska 129, telefona 217-41. Warunki prenumeraty „WSI I DWORU” z dodatkiem „Sport i Hodowla”. W Warszawie: rocznie rb. 10, półrocznie rb. 5, kwartalnie rb. 2 kop. 50. Z przesyłką rocznie rb. 12, półrocznie rb. 6, kwartalnie rb. 3. Redakcja Marszałkowska 129 w Warszawie. Wydawca W. Baranowski. Za Redaktora Antoni Narbutt. Druk Józefa Zawadzkiego w Wilnie.